

Hoe is het nu met... 'Wij zijn Zuiderschans'

Ouderenzorgorganisatie Van Neynsel, woningcorporatie Zayaz en sociale onderneming Butterfly Effect openden 2 jaar geleden Wij zijn Zuiderschans. Een zorgzame woongemeenschap waar ouderen met en zonder zorgvraag, mensen met dementie en buurtverbinders samen wonen. In de praktijk blijkt deze manier van samen leven voor alle partijen voordelen op te leveren.

De buurtverbinders die bij Wij zijn Zuiderschans wonen, zijn hiervoor speciaal geworven. Ze hebben affiniteit met ouderen en wonen in Wij zijn Zuiderschans met afspraken over hoe zij zich voor de gemeenschap kunnen inzetten. Ze zijn de verbindende factor in de gemeenschap en zorgen voor 'toevallige ontmoetingen' met andere bewoners en de buurt. Zeker twee dagdelen per week zetten zij zich actief in voor de gemeenschap. Dat doen ze vanuit hun eigen talenten en interesses. Bijvoorbeeld door een kop koffie te drinken met een bewoner, iemand te helpen met boodschappen doen, te ondersteunen als er iets op de computer moet gebeuren of door activiteiten te faciliteren of organiseren.

Toevallige ontmoetingen

Sociale cohesie is belangrijk. Het zorgt ervoor dat mensen elkaar kennen, weten waar ieders behoefte ligt en dat bewoners zich ook verantwoordelijk voelen voor elkaar. In een gemeenschap kom je elkaar vaak tegen. Er zijn veel toevallige ontmoetingen, er worden praatjes gemaakt. Niet alleen tussen bewoners, maar ook met buurtverbinders en zorgmedewerkers. Alle betrokkenen dragen zo bij aan de draagkracht van de gemeenschap. Een mooi voorbeeld daarvan is dat een bewoner nog geen professionele zorg kreeg, maar dit op een gegeven moment wel nodig had. Dat moest geregeld worden, maar dat duurde even. In de tussenliggende tijd heeft de gemeenschap veel voor deze bewoner betekend.

“Een van de doelen is om zoveel mogelijk ‘toevallige ontmoetingen’ te creëren. Elke ontmoeting draagt bij aan een gevoel van saamhorigheid en veiligheid. Wat begint met een klein praatje, kan daarnaast in zoveel meer uitmonden waarmee de sociale cohesie wordt versterkt.”

Joukje Janssen - coördinator zorgzame gemeenschappen bij Butterfly Effect

Werkdruk en -plezier

Het concept van Wij zijn Zuiderschans is dat iedereen meedoet. De nadruk ligt op wat er allemaal nog wél kan. Het team bestaat uit medewerkers mét en zonder zorgachtergrond. Mensen met ervaring in onder andere de horeca, hospitality of dienstverlening werken samen met verpleegkundigen en verzorgenden. Dit levert extra aandacht op voor de kwetsbare bewoners, zorgt voor meer contact tussen generaties en voor minder zorgafhankelijkheid van de ouderen. Zorgmedewerkers faciliteren de samenwerking tussen de bewoners en ervaren hierdoor meer werkplezier en minder werkdruk.

Bewoners

Wij zijn Zuiderschans bestaat nu zo'n 2 jaar. Onlangs is er een evaluatie gehouden onder bewoners, waarin 81% aangeeft minimaal 1x per week contact te hebben met andere bewoners. Bijna de helft van de bewoners geeft aan dat het wonen in Wij zijn Zuiderschans een gevoel van veiligheid geeft. Alleen al het idee dat er iemand in de buurt is bij wie ze terecht kunnen, geeft rust. Daarnaast ervaart 42% van de bewoners meer gezelligheid dan voor ze bij Wij zijn Zuiderschans kwamen wonen. 45% van de bewoners draagt bij aan activiteiten.

Geleerde lessen

Buurtverbinders voelen zich vaak erg verantwoordelijk voor de gemeenschap. Een goede eigenschap, maar het is goed om hierin grenzen te bewaken. Buurtverbinders zouden daarom vanaf het begin gecoacht moeten worden in het buurtverbinder-zijn. Het is bijvoorbeeld niet nodig dat zij zelf alle activiteiten organiseren: ze kunnen ook bewoners op weg helpen of stimuleren om dit te doen.

Een ander leerpunt is het betrekken van bewoners met dementie. Met hen is er minder contact, omdat zij niet of minder op bijvoorbeeld de gang of bij de lift komen. Je moet dan iets meer je best doen om de toevallige ontmoetingen te creëren. Inmiddels zit bij buurtverbinders in het systeem dat zij wat vaker naar de studio's van deze doelgroep gaan.

Sociale Benadering

Bij Wij zijn Zuiderschans investeren we in de gemeenschapsvorming en creëren we een plek waar mensen naar elkaar omkijken en wat voor elkaar kunnen betekenen. Medewerkers en buurtverbinders passen hierbij de Sociale Benadering toe en kijken met een brede blik naar de behoefte van bewoners. Zo vergroten we samen het welbevinden van professionals, mantelzorgers en buurtverbinders hand-in-hand.

Toekomst

De vraag naar zorg blijft groeien, terwijl het aanbod – mede vanwege die vergrijzing – niet meegroeit. In de zorg staan nu al 60.000 vacatures open; over zes jaar zijn dat er waarschijnlijk twee keer zoveel. Er moet dus iets gebeuren. De correspondent schrijft hierover: "Het antwoord dat de participatiesamenleving daarop biedt, is: meer mantelzorg. Als mensen thuis en in de wijk voor elkaar gaan zorgen, gaat de druk op de professionele zorg

omlaag, is het idee. Maar dan moeten mensen wel over een zorgzaam sociaal netwerk beschikken, en in buurten wonen waar het gemakkelijk is elkaar te ontmoeten en voor elkaar te zorgen. Een zorgzame gemeenschap ontstaat niet vanzelf: die heeft ruimte nodig om te kunnen groeien, ontmoetingen om te blijven bestaan, en mensen die er hun best voor willen doen om te floreren. Daarnaast moeten er de komende jaren 300.000 geschikte woningen voor ouderen bij komen. Dat zijn niet alleen drempelvrije woningen waarvan het halletje groot genoeg is voor een rollator, maar ook, en vooral, woningen waar mensen onderdeel kunnen zijn van een gemeenschap. Sinds twee jaar probeert Wij zijn Zuiderschans zo'n plek te zijn.”

Lees [hier](#) het hele artikel van De Correspondent.

Gemeenschapsvorming door het hele land

Er zijn nog zes gemeenschappen met buurtverbinders zoals Wij zijn Zuiderschans. Ondanks dat elke gemeenschap zijn eigen kenmerken en eigenschappen heeft, zijn bij alle projecten dezelfde voordelen zichtbaar. Butterfly Effect is inmiddels in gesprek met diverse organisaties in zorg en wonen om te ondersteunen bij gemeenschapsvorming door het hele land.

Meer informatie

Lees hier het [Koploperverhaal van Wij zijn Zuiderschans](#)